

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 779/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kulttuurin ja luovien alojen edistämistä osana elinkeinopolitiikkaa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mari Holopaisen / vihr. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 779/2022 vp:

Mitä toimia ministeriö valmistelee kulttuurin ja luovien alojen edistämiseksi seuraavalle hallituskaudelle ja miten ministeriö varmistaa, että aineeton arvонуonti ja luova talous asetetaan yhdeksi kestäväen kasvun kärjeksi myös tulevalla hallituskaudella?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Osana tulevaan hallituskauteen valmistumista ministeriöt ovat valmistelleet tulevaisuuskatsauksen ja lisäksi omista lähtökohdistaan sitä täydentäviä virkanäkemyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto on valmistellut tulevaisuuskatsausta ja opetus- ja kulttuuriministeriön virkanäkemyistä täsmentämään ehdotuksia kulttuurin edistämistä hallituskaudella 2023-2027. Niin tulevaisuuskatsauksen, virkanäkemyksen kuin edellä mainittujen ehdotustenkin tarkoitus on tarjota jopa dramaattisesti muuttuvassa toimintaympäristössä ratkaisuja ja toimenpiteitä tulevalle hallituskaudelle.

Tulevaisuuskatsauksen luku ”Sivistyksellä kestäväen kasvuun” asettaa kulttuurin, osaamisen ja koulutuksen Suomen historiallisen kehityksen viitekehukseen ja korostaa niiden merkitystä sivistyksen huoltovarmuudelle ja yhteiskunnan henkiselle kriisinkestävyydelle. Kulttuuripolitiikkaan liittyvä avaintavoite on budjetin nostaminen yhteen prosenttiin valtion talousarvion menoista. Katsauksessa huomioidaan koronapandemian vaikutukset kulttuurialalle samoin kuin freelance-erien edelleen ratkaisua odottavat ongelmat. Myönteisenä kehityksenä todetaan kulttuuri- ja luovien alojen, erityisesti audiovisuaalisen alan, sisältöihin kohdistuva ennennäkemätön kysyntä samoin kuin kulttuuriviennin ja –matkailun potentiaali kulttuuri- ja elinkeinoelämän vahvistamisessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön virkanäkemyksessä vahvistetaan edelleen tulevaisuuskatsauksessa esitettyjä näkemyksiä ja todetaan, että kulttuurin toimialan kasvu-, työllisyys- ja vientipotentiaalia voidaan hyödyntää kehittämällä kulttuuri- ja elinkeinopolitiikan keinoja. Konkreettisina tavoitteina näkemyksessä ovat taiteilija-apurahojen määrän nostaminen, elokuva- ja av-kulttuurin

valtionrahoituksen nostaminen kohti pohjoismaista tasoa, kulttuuriviennin rahoituksen palautus ja tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittäminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto on täydentänyt ja syventänyt tulevaisuuskatsauksen ja virkanäkemyksen tavoitteita yhteensä 45 konkreettisella hallituskautta 2023-2027 koskevalla ehdotuksella. Niistä tärkeimmät kulttuuri- ja luovien alojen ja niitä koskevan politiikan vahvistamisen ehdotukset ovat:

- Hallitus antaa vuonna 2023 alkavalla hallituskaudella eduskunnalle kulttuuripoliittisen selonteon. Selonteossa otetaan huomioon laajasti luovia aloja koskevat asiat ja niihin liittyvät toiminta- ja rahoitusvastuut.
- Kootaan luovien alojen edistämiseen liittyviä tehtäviä nykyistä laajemmin opetus- ja kulttuuriministeriöön. Perustetaan kulttuuri- ja luovia aloja käsittelevä ministeriryhmä.
- Perustetaan vaikutusvaltainen neuvotteleva, aloitteita, linjauksia ja seurantaa tekevä elin, jossa on edustajat kulttuurin ja luovien alojen kannalta keskeisistä ministeriöistä sekä toimijoista.
- Valtio, kunnat, säätiöt, maakunnat ja kehitysyhtiöt lisäävät yhteisesti sovittua rahoitusta kulttuurialan ja luovien alojen kehittämiseen.
- Kehitetään kulttuuri- ja luovien alojen kasvua ja laajentumista sekä alan yrittäjyyttä tukuvia toimintamalleja, rahoitusinstrumentteja ja tukijärjestelmiä sekä kulttuuripoliittisin toimin että osana elinkeinopoliittisia palveluita ja tukia. Palautetaan luovien alojen ja digitaalisten sisältöjen tuotekehityksen ja palveluinnovaatioiden rahoitus (DigiDemo, CreaDemo ja CreMA) vuoden 2020 tasolle.
- Edistetään luovan alan toimijoiden kansainvälisyyttä ja vahvistetaan kulttuuriviennin edellytyksiä luomalla kehittämisohjelma, joka lisää Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutien ja taiteen tiedotuskeskusten vienninedistämisen kapasiteettia sekä mitoitetaan kulttuuriviennin edistämisen määräraha niin, että se kykenee vastaamaan nykyistä paremmin kansainvälistymisessä ja viennissä pidemmällä olevien yritysten ja toimijoiden tarpeisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ulkoministeriö ovat kuluvalle hallituskaudella tiivistäneet yhteistyötään. Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut oman virkanäkemyksensä luovan talouden tie-karttatyön jatkosta seuraavalla hallituskaudella. Osana tämän tiekartan toimeenpanoa. ks. <https://www.creativefinland.fi>, opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö käynnistivät vuonna 2022 prosessin, joka johti av-alan kasvusopimuksen laatimiseen. Kasvusopimuksen esimerkki löytyy Isossa-Britanniassa toteutetusta Growth Deal -konseptista. Tulevalla hallituskaudella ministeriöiden tavoitteena on jatkaa tällaista julkisen ja yksityisen sektorin dialogia, jossa määritellään kasvun tavoitteet ja pullonkaulat, ja luoda monistettavien sisältöjen kasvusopimus.

Ulkoministeriö on tehostamassa Suomen edustustoverkoston kykyä edistää kulttuuri- ja luovien alojen kansainvälistymistä. Ulkoministeriön päätös nimittää kulttuuri- ja luovien alojen teemasuurlähettiläs oli tärkeä niin symbolisesti kuin käytännön toiminnan kannalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ulkoministeriö tekevät myös tiivistä yhteistyötä Suomen maakuvan kulttuuriulottuvuuden vahvistamiseksi.

Ministeriöillä on halu ja valmius vahvistaa yhteistyötään edelleen ja siten vahvistaa kulttuuri- ja luovien alojen kykyä tuottaa entistä enemmän niin taloudellista arvoa kuin hyvinvoinnin, resilienssin sekä demokratian ja osallisuuden vahvistamiseen liittyvää arvoa.

Helsingissä 13.3.2023

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

VN/5929/2023-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: